

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

13. UNESCO. User empowerment through media and information literacy responses to the evolution of generative artificial intelligence (GAI). UNESCO Digital Library, 2024. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000388547>

14. Zaffar H. How artificial intelligence is influencing elections in India. Index on Censorship. 13 May 2024. URL: <https://www.indexoncensorship.org/2024/05/how-artificial-intelligence-is-influencing-elections-in-india/>

Константинова Юлія,
кандидат історичних наук., доцент,
доцент кафедри політології та міжнародних відносин,
Маріупольський державний університет

ДОКТРИНА ДАНРО: НЕОІЗОЛЯЦІОНІСТСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ США

Трансформація глобального порядку у XXI столітті супроводжується переосмисленням ролі Сполучених Штатів Америки як світового лідера. У цьому контексті особливої актуальності набуває аналіз нових концептуальних підходів до американської зовнішньої політики, які поєднують історичні традиції з викликами сучасності. Термін «доктрина Данро» або «Монро 2.0», що є концептуальним синтезом класичної доктрини Монро (1823) та зовнішньополітичних принципів президента Дональда Трампа, дозволяє описати якісно новий етап у розвитку американського неоізоляціонізму.

Класична доктрина Монро, проголошена президентом Джеймсом Монро 2 грудня 1823 року у щорічному посланні до Конгресу, ґрунтувалася на трьох основних принципах: неколонізації американського континенту європейськими державами, невтручання США у внутрішні справи європейських країн та протидії будь-яким спробам європейських держав втручатися у справи країн Західної півкулі [1]. Слоган «Америка для американців» став квінтесенцією цього підходу, що визначав зовнішньополітичну стратегію США протягом майже двох століть [5].

Зовнішньополітична філософія Дональда Трампа, сформульована під гаслом «America First», продовжує традицію американського ізоляціонізму, але адаптує її до реалій глобалізованого світу [4]. Ключовими елементами трампізму у зовнішній політиці є: транзакційний підхід до міжнародних відносин, де кожна угода розглядається через призму

прямої вигоди для США; скептицизм щодо традиційних альянсів та багатосторонніх інституцій; економічний протекціонізм; пріоритет національного суверенітету над глобальними зобов'язаннями [3]. За визначенням дослідників, політика «America First» передбачає відступ від глобального лідерства, більшу опору на односторонність та зменшену готовність працювати через міжнародні інституції [2].

Концептуальний синтез цих двох підходів формує «доктрину Данро» - нову форму американського неоізоляціонізму, що характеризується вибіркоким глобальним лідерством. На відміну від класичного ізоляціонізму XIX століття, який передбачав фізичне дистанціювання від міжнародних справ, неоізоляціонізм XXI століття означає стратегічне обмеження зобов'язань при збереженні економічної та військової присутності у регіонах критичного інтересу. Якщо доктрина Монро фокусувалася на захисті Західної півкулі від зовнішнього втручання, то «Данро» розширює цей принцип до захисту американських економічних інтересів у глобальному масштабі при мінімізації політичних та військових зобов'язань.

Економічний протекціонізм є фундаментом «доктрини Данро», що через тарифи, решоринг та перегляд торговельних угод прагне замінити глобальну взаємозалежність національною автономією. Це сучасне переосмислення ідеї економічної незалежності доктрини Монро, але в масштабах усього світу.

Вибіркове лідерство відкидає ліберальний інтернаціоналізм минулого на користь прагматизму. США відмовляються від ролі гаранта демократії та прав людини, обмежуючи втручання лише тими справами, що мають прямий вплив на національну безпеку чи економіку.

Скептицизм до багатосторонніх інституцій перетворює міжнародні організації з активів на «тягар», якщо вони обмежують суверенітет США. Пріоритет віддається двостороннім угодам замість колективних форматів (НАТО, СОТ, ВООЗ), де Вашингтон може ефективніше тиснути на партнерів.

Регіоналізація стратегії фрагментує глобальну політику на окремі прагматичні напрями: міграція в Латинській Америці, енергетика на Близькому Сході, конкуренція з Китаєм в Азії та перекладання оборонних витрат на європейських союзників.

«Доктрина Данро» суттєво відрізняється від класичного ізоляціонізму кількома параметрами. По-перше, вона не передбачає повного виходу зі світової арени, а лише вибіркоче обмеження зобов'язань. США зберігають найбільший військовий бюджет у світі, глобальну мережу баз та проєкцію сили через авіаносні групи. По-друге, економічна інтеграція робить повний ізоляціонізм неможливим - навіть протекціоністські заходи здійснюються у рамках глобальної економічної системи. По-третє, технологічна

взаємозалежність, особливо у сфері інформаційних технологій та кібербезпеки, створює нові форми взаємодії, які неможливо просто обірвати.

Вплив «доктрини Данро» на глобальний порядок є глибоким та потенційно руйнівним для системи, створеної після Другої світової війни. Послаблення трансатлантичних зв'язків підриває єдність Заходу у протистоянні авторитарним режимам. Скептицизм щодо НАТО створює вікно можливостей для російської агресії у Східній Європі. Відхід від підтримки міжнародних інституцій підриває систему глобального управління саме у момент, коли транснаціональні виклики (пандемії, кліматична криза, міграція) вимагають колективних рішень.

Для України наслідки «доктрини Данро» є особливо критичними. Трансакційний підхід Трампа до відносин з Росією, готовність до угод над головами союзників та сприйняття української боротьби за незалежність як регіонального конфлікту, що не зачіпає життєві інтереси США, створюють ризики зменшення американської підтримки. Натомість від європейських партнерів очікується взяття на себе більшої відповідальності за безпеку континенту, що в умовах обмежених ресурсів та політичної фрагментації ЄС є серйозним викликом.

Отже, «Доктрина Данро», що синтезує принципи Монро та філософію трампізму, знаменує перехід США до вибіркового ізоляціонізму та трансакційної дипломатії. Вона базується на економічному протекціонізмі, скептицизмі до багатосторонніх інституцій та пріоритеті вузьких національних інтересів над глобальним лідерством. Це проявляється у перегляді торговельних угод, скороченні військової присутності за кордоном та дистанціюванні від традиційних союзників, що створює значні виклики для сучасної системи міжнародної безпеки.

Для держав, які покладаються на американські безпекові гарантії, зокрема для України, ця стратегія диктує необхідність розбудови власного оборонного потенціалу та пошуку нових регіональних форматів співпраці. Незалежно від тривалості конкретних політичних курсів, «доктрина Данро» вже спричинила фундаментальну трансформацію світового порядку, змусивши міжнародну спільноту адаптуватися до реалій обмеженого американського лідерства та диверсифікувати зовнішньополітичні партнерства.

Література

1. Monroe, J. (1823). Seventh Annual Message to Congress, December 2, 1823. National Archives. URL: <https://www.archives.gov/milestone-documents/monroe-doctrine>
2. Oglesby, K. The Trump Doctrine: America First, Not American Exceptionalism. Gettysburg College. URL: https://cupola.gettysburg.edu/student_scholarship/908/

3. Rowe, D. (2018). The Meaning of 'America First'. Kenyon Alumni Magazine. URL: <https://bulletin.kenyon.edu/article/the-meaning-of-america-first/>
4. Trump White House Archives. President Donald J. Trump at the United Nations General Assembly: Outlining an America First Foreign Policy. URL: <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/president-donald-j-trump-united-nations-general-assembly-outlining-america-first-foreign-policy/>
5. U.S. Department of State, Office of the Historian. Milestones: The Monroe Doctrine, 1823. URL: <https://history.state.gov/milestones/1801-1829/monroe>

Овіннікова Раїса,
1 курс, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, денна форма навчання
ОНП «Політологія»,
Маріупольський державний університет

РОЛЬ ФРЕЙМІНГУ У ПОЛІТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Політична комунікація як процес циркуляції політично значущої інформації в межах політичної системи зазнає суттєвих трансформацій під впливом інформатизації та медіатизації суспільних відносин. За цих умов політична взаємодія розгортається в комунікативному середовищі, що принципово розширює можливості для конкуренції за увагу громадськості та стимулює застосування технологій цілеспрямованого впливу на формування суспільних уявлень про явища політичної дійсності. Розвиток цифрових і медійних інструментів розширює можливості політичних акторів щодо селективного структурування реальності шляхом акцентування окремих аспектів подій. У результаті рамка публічного обговорення формується ще до етапу індивідуального осмислення інформації реципієнтами, задаючи межі можливих інтерпретацій.

У цьому контексті, доцільно розглянути такий засіб комунікативного впливу як фреймінг, що передбачає структурування та акцентування окремих аспектів інформації, формуючи спосіб сприйняття політично значущих подій, явищ та проблем у суспільстві.

Ідеї американського лінгвіста Дж. Лакоффа є одними з ключових для розуміння фреймінгу в когнітивній лінгвістиці та політичній комунікації. Фрейми розглядаються ним як ментальні структури «когнітивного несвідомого», що визначають спосіб сприйняття інформації, організацію знань про світ і те, що постає як очевидне або значуще [4, с. XV]. За Дж. Лакоффом, фрейми активуються мовними засобами, а заперечення фрейму сприяє